

NE OLDU SANA EY AHISKALI?*

Mirdali SÜLEYMANOV

Ben bu sene Ahıska'ya gittim, gezdim ve gördüm. Gördüklerimi yazmadan edemedim. Bildiğimiz gibi Gürcistan'da dönüş kanunu kabul edildi. Gereken evraklar toplandı ve Gürcistan Büyükelçiliğine verildi. Bugüne kadar aşağı yukarı 800-1000 kişiye olumlu cevap geldi. Yani dönebilir statüsü verildi. Öyle ki bu belge her kişinin ailesiyle birlikte vatana dönmesi için ilk hukukî belge oldu. Son iki yılda Gürcistan makamları tarafından şu husus da açıkça ifade edildi: Dönebilir statüsü alan her şahıs için göç serbesttir; kim nereye isterse göç edebilir. Göç eden şahıs için Gürcistan devleti tarafından hiçbir engel çıkarılmayacak, aksine imkân kadar yardım gösterilecektir.

Seyahatimde Ahıska ve Adigön'de yaşayan hem bizim Ahıskalı hemşehrilerle hem de yerli cemaatle sohbet ettim. Ne gördüm? Gördüm ki yerli halk tarafından Ahıskalıları olan ilgi, evvelkinden farklı olarak tamamen değişmiştir. Aynı zamanda turist gibi giden Ahıskalıları karşı ilgi bambaşka olmuştur. Orada yaşayan Ahıskalıların birçoğu benim köyümden, yani Smada'dan oldukları için onların hepsinin daha önce yaşadığı hayat şartlarını iyi biliyorum. Onlardan biri de benim kardeşim Yusuf'tur. Göç edenlerin hepsinin Ahıska'nın en güzel yerinde iki katlı evi, işi, arabaları yerinde. Tek

kelimeyle yaşayışları buradakinden kat kat iyidir. Tek dertleri var, o da kimsesizlik, tek şikâyetleri, "Niye gelmiyorsunuz?" diye sormalarıdır. Yerli cemaatle en az bizim kadar iyi münasebetleri var.

Bana göre Ahıska'da yaşayan bizimkilerin her biri birer kahramandır, her biri birer vatan, toprak ve halk fedaisidir. Şahsen her biriyle iftihar ediyorum ve gurur duyuyorum. Her birinin önünde de baş eğmeye hazırım. Çünkü bu kahramanlar göç ederken her şeyi, kimsesizliği, azap ve eziyeti, aç susuz kalmayı, takip edilmeyi, çoluk çocuklarının tahsilini ve geleceklerini büyük riske atmayı bile göze aldılar. Babamın toprağıdır, vatandır diyerek yola çıktılar. Yola çıkarken bizim onlara destek olmayacağımızı iyi biliyorlardı ama Yüce Allah'a sığındılar. Tevekkülümüz Allah'adır dediler ve gittiler. Allah'a şükürler olsun ki bugün göçtüklerine pişman değiller. Düşünün ki bütün bunları samimî ve içten söylüyorum. Göç ederken hiçbirinin statüsü yoktu ve şimdi de kardeşim Yusuf'tan başka hiçbirinin statüsü hâlâ gelmemiştir.

Şimdi gelelim buradaki Ahıskalıları. Köyünü ve adını söylemeyeceğim. Tahminen 47-50 yaşlarında bir tanıdığım Ahıskalı kardeşimiz gidip oraları gezmiş, görmüş ki, evlerin, toprakların kıymeti ucuz; havası, suyu temiz, tek kelimeyle yalancı cennet! Sonra gelip evde, vatanda doğmuş olan

* Azerbaycan'da *Axisxa* Türklerinin Vatan İctimai Birliğı'nin yayın organı *AXISXA* gazetesinin No. 2/2'de çıkan bu yazı, Yunus Zeyrek tarafından Türkiye Türkçesine aktarılmıştır.

anasına demiş ki, “*Ana, bana hayır dua et. Benim son kararım, ben göçüp Ahıska’ya gideceğim.*”

Anası, “*Oğlum, sen şaşurdun mi? Bu qader evi eşigi, bu qader toprağı nere buraxıp gediyorsin? Deli misin? Axlin başan yağ, otur yerinde! Biz orada dolanamazux, acımızdan ölürux da âleme bednam olurux!*” demiş.

Bu da vatandan sürgün edilmiş, vatanın ekmeğini yemiş, suyunu içmiş ağ pürçekli anamız! Bunu torunları işitmiş. Ninelerine destek vermiş ve nihayet bu adını vermediğimiz hemşehrimizi göç fikrinden döndürmüşler...

Hatırlarsanız, vatana dönüş mücadelemize başladığımızdan kanun çıkana kadar şiarımız şuydu: Gürcistan, senin bize hiçbir şeyin lâzım değil! Bizim vatana dönmemize izin ver, yeter.

Karar çıktı, statüler verildi. Şimdi ne diyorlar biliyor musunuz? Diyorlar ki, devlet evlerimizi iyi bir fiyata alsın, bizim eşyalarımızı götürmeye yardım etsin, Gürcistan veya Türkiye Ahıska’da bize evler yapıp versin ve bilmem neler neler etsinler. Ondan sonra gitmeyi düşünürüz.

Düşünebiliyor musunuz? Ahıskalıların şu andaki düşünceleri böyledir! Ne gidiyor ne de orada olanlara destek oluyor! Biliyor musunuz? Smada’dan Sabir dayı gitti ve Kilde’de ev aldı, ama parası olmadı, evin parasını veremedi ve mecbur geri döndü. Orada bana dediler ki Sabir dayının geri dönüşü bizim için çok büyük bir darbe oldu. Hatta “*Aramızda para toplıyax, Sabir dayıya yardım edax ki getmesin.*” diye düşünmüşler.

Soruyorum, biz hiç böyle bir şey düşündük mü? Aramızda müzakere ettik mi? Acaba Sabir dayı niçin geri döndü? Onun geri dönmemesi için ne edelim? Sormak, düşünmek bir yana, biz, “*Kendine güveniyorsan, git; yoksa gitme!*” şeklinde düşündük!

Şimdi Sabir dayıyı götürsen bile gitmez.

Tamara Muradova için tahminen yarım milyon manata kadar para harcadık ki halk yıldızı yarışmasında kazansın! Hatta Vatan Cemiyeti’nin toplantılarında esas meseleleri bir kenara bırakarak Tamara kızımızı müzakere konusu yaptık. Eğer Tamara bizim kızımızsa, Sabir dayı da bizim aksakalımız, fedaimizdi. Köyler-

de ne yapıyoruz biliyor musunuz? Köydeki Ahmet diyor ki, “*Ola Memmed Mercedes almış, ben niya almiyem ki...*” Âlim diyor ki, “*Siz durun, ben ele ikizin de acığına gedip cip alacam!*” Âlim, cipin parasına Ahıska’da iki katlı ev de alabilir; ama almıyor! Niye almıyor? Çünkü düşüncesi el vermiyor...

Benim her bir Ahıskalının mutlaka Ahıska’ya dönmesi gerekir diye ısrar ettiğimi düşünmeyiniz. Asla! Çünkü hepimizin Ahıska’ya dönmesine gerek yoktur. Dünyada etnik süreçler öyledir ki, insanlar, halklar bir yere toplanmıyorlar. Daha çok gelişmekte olan, demokratik ve sivil ülkelere yöneliyorlar. Artık dünyada küreselleşmenin etnik süreçlere de tesir ettiği görülmektedir. Bu sebeptendir ki yüz binlerce Ahıskalının Ahıska’ya veya Gürcistan’a gitmesini düşünemeyiz. Böyle bir düşünce gerçekçi de değil. Ama Ahıska’dan bizzat sürgün olanlar ve Ahıska hatıralarını unutmayanlar oraya hususi şekilde bağlı olanlar gitmelidir. Böylesine hiç kimse engel olmamalı, aksine destek verilmelidir. Ben Ahıskalıların mutlaka Gürcistan’a dönmelerini teşvik etmeye karşıyım. Herkes son neferine kadar oraya gidecek diyen ideolojik bir doktrin olsa, bu mümkün mü? Düşünüyorum da buna ihtiyaç da yoktur. Eğer böyle olsaydı, bu dünyanın her yerinden Yahudilerin İsrail’e gitmesine benzerdi. Genel insanî ve sosyal süreçler var ki bunları da göz önüne almak gerekir. Ama hiç gitmemek veyahut da toplam 20 aile ile Ahıska’da temsil olunmak inanınız, gelecekte halledilmesi imkânsız büyük problemlere sebep olabilir.

Ahıska-Zazolalı Aydemir Yusufoğlu - Baltazarovka-Ukrayna.